

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Людина нібито не літає...
А крила має. А крила має!
Ліна Костенко

НАУКА ЯК КЛЮЧ ДО ПІЗНАННЯ ІСТИНИ

Завершується ще один календарний рік, на мить усе завмирає, – між осмисленням пройденого та баченнями майбутнього, – і йде далі. Цей випуск “УЄС” і прийдешний рік є ще одним знаковим, з огляду значення цифр й дат. Поступово та наполегливо на сторінках збірника втілюється задум доктора історичних наук, професора Миколи Алексієвця, який виник у 2008 р., реалізовується уже у 20-и номерах, – створення в українському науковому просторі видання, у якому вчені з усього світу мають можливість публікувати дослідження – концептуальні схеми розвитку історичного процесу, нові бачення і смисли осягнення минулого та сьогодення у просторових координатах, заданих назвою “Україна–Європа–Світ”.

Уже тоді, із першим випуском журналу, його ім’я ствердило розуміння України як рівноскладової Європи і Світу, а також цивілізаційний вибір держави. Щодо аналізу й осмислення сьогодні досліджень та матеріалів, вміщених у різних рубриках, вони ще чекають фахівця, хоч їхня актуальність, своєчасність та важливість очевидна, як і теоретична та практична цінність. Вдячні Редколегії, Авторам, Читачам.

Знаково, що з часу появи міжнародного збірника наукових праць “УЄС”, як загалом, так на окремих дискурсах, ідеях та смислах вміщених праць, виникла низка наукових проєктів, потужних книг. Насамперед, міжнародний науково-дослідницький проєкт “Україна–Європа–Світ: історико-політичні та духовні аспекти розвитку”. Статті, монографії, захищені кандидатські, докторські дисертації – в його рамках здійснення, а також наукові зібрання. Одним зі значимих є міжнародна наукова конференція “Європа–Україна–Тернопільщина: міжнародні відносини, співпраця, безпека”, матеріали якої і про яку друкувалося у 19-ому номері.

З останніх привертає увагу видання, яке у пропонованому номері презентує рубрика *Nota Bene*, знаного тернопільського історика, випускника історичного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка, оригінального у підходах і висвітленнях, Володимира Окаринського “Тернопіль: місто, люди, історія (від давнини до 1991 року”. Як зауважує автор в одному з інтерв’ю: “Знання – перший крок до усвідомленої любові й відповідального громадянства”, а “дослідження історії – це спосіб самопізнання”, розповідаючи про Тернопіль. Книга говорить сама за себе. Приємно, що перші наукові розвідки Володимира Михайловича, що склали основу книги, публікувалися саме в “УЄС”. Є і у 20-ому номері.

Наука щораз віднаходить нове і розкриває глибини можливостей та розумінь. Зокрема, й минулого. Важливо, словами одного з відомих учених, винахідників світового значення Ніколи Тесли, мати ясність мислення й пропонованих моделей. Цьогоріч важливі дати в історії мали місце бути. І в ХХІ ст. їх інтерпретації та виклади залишаються у цілому колі питань різнобаченими. З вагомим ювілеїв, 100-річчя революцій, 100-річчя встановлення дипломатичної служби в Україні... З візіями українських істориків цих подій можна

ознайомитися на сторінках видання. Автори публікацій відгукуються на актуальні часу теми для України, й у контексті її біографічної та просторово-регіональної історії, міжнародних відносин.

Науковий збірник виходить в Україні. Країна, за ці роки, увійшла в новий виток історії – буремної і багатогранної. Людські втрати і здобутки. Захоплення Криму і Донбасу й відчайдушна боротьба за їх повернення. Успіхи й невдачі на відкритих міжнародних виступах і багато незнаного за лаштунками. Як зауважував відомий український філософ Григорій Сковорода: “Невидиме визначає дійсність”. І продовження: “Тож пізнавай видиме, щоб збагнути невидиме”. У цьому напрямі працювала й редколегія, форматуючи номери, вводячи нові рубрики, акцентуючи на темах.

Україна мов повертається до Себе, відчуття й осмислення Самості й величі, прагне ствердити й зміцнити власне місце у міжнародному просторі, з’ясувати місію у світі. Словами історика, випускника історичного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка, який зараз на лінії вогню, Ігоря Крочака:

“...Суворий час війни...

І красвиди тут суворі...

Та ще прийде весна степів...

І забувають трави...”

А щоби ця весна настала, варто “займатися потрібними справами для України. Щось на кшталт Нельсонового перед Трафальгаром: Англія чекає від кожного виконання свого обов’язку...”. Відповідальні тим, що “УЕС” є затребуваним в Україні й знаним серед учених зарубіжжя.

Наука йде попереду. Попри усе. Це те, чого на початках, “не може бути”. Базова потреба людського розуму – бажання знати. Це і про історію. Тож, сьогодні вітаємо усіх, причетних до видання наукового збірника. Й особливі слова вдячності вченим, завдяки науковим працям яких “УЕС” має вагу у середовищі фахівців та любителів історії. Зокрема, знаному українському істориком, українознавцю, історіографу, джерелознавцю та архівознавцю Ярославу Калакурі, 80-річчя якого відзначали цьогоріч. З роси і води Вам, дорогий Ярославе Степановичу, на роки плідної праці й радісних здобутків.

На сьогодні, констатуємо, що Міжнародний збірник наукових праць має свого Читача, Автора, власне місце з-посеред історичних видань. “УЕС” входить до наукометричних баз даних РІНЦ, Index Copernicus, Google Scholar.

Наукові результати оригінальних досліджень і українських, й зарубіжних учених, що опубліковані в “УЕС”, охоплюють широке коло проблем світової історії та України у всесвітньо-історичному процесі, висвітлюють різні аспекти історії зарубіжних країн, світової політики та міжнародних відносин, місця й ролі України у світовому співтоваристві, методології й джерелознавства, історіографії, української і зарубіжної культури, освіти й науки, які відкривають Україну світу, а світ Україні.

Серед авторів, як зазначалось, знані учені України, зарубіжні дослідники, обдарована молодь, яка за час видання збірника почасти переходить у ранг істориків з цікавими поглядами, інтерпретаціями, власним стилем.

Збірник еволюціонував, як змістово, наповнюючись рубриками й сюжетами, так за формою. Усі подані фотоставки є оригінальними, як і символ “УЕС”. Наукові статті супроводжує інформація про нові цікаві й важливі видання, рецензії, огляди.

5-й та 16-й випуски вийшли у двох частинах. Вони, а також деякі інші, містять присвяти. Так, вип. 5: на пошану проф. М. М. Алексієвця, вип. 6–7: 20-й річниці Незалежності України, вип. 9: Євро-2012, вип. 10: 20-річчю історичного факультету ТНПУ ім. В. Гнатюка, вип. 13: 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка, вип. 15: 75-річчю Тернопільського національного педагогічного

університету імені Володимира Гнатюка, вип. 16: 1010-ій річниці м. Дубровиці, вип. 17: 25-ій річниці Незалежності України, вип. 18: 150-річчю від дня народження Михайла Грушевського.

Напередодні 2018-го року – добрі побажання! Благодаті серця на шляху від земного до небесного, творчого натхнення, допитливості, потрібних сенсів і зручних форм!

Вони, ті крила, не з пуху-пір'я,
А з правди, чесноти і довір'я...

Ліна Костенко

З Новим роком! З новим щастям!

Леся Алексієвць
головний редактор,
доктор історичних наук, професор